

Azərbaycan Respublikası Mərkəzi Bankının 2024-2029-cu illəri əhatə edəcək Nəzarət Texnologiyaları (SupTech) üzrə Yol Xəritəsinin qısa icmalı

Azərbaycan Respublikası
Mərkəzi Bankının idarə Heyətinin
24 dekabr 2024-cü il tarixli
qərarı ilə qəbul edilmişdir
Protokol № 52

**Azərbaycan Respublikası Mərkəzi Bankının
2024-2029-cu illəri əhatə edəcək
Nəzarət Texnologiyaları (SupTech) üzrə Yol Xəritəsinin qısa icmali**

Mündəricat

Ümumi müddəalar və Yol Xəritəsinin məqsədi	4
1. Cari vəziyyətin təhlili.....	5
1.1. SupTech həllərinin qəbul edilməsinə olan ehtiyacı müəyyən edən əsas daxili amillər	5
1.2. SupTech həllərinin hazırlanmasına olan ehtiyacı müəyyən edən əsas xarici amillər	5
2. SupTech-in inkişafı üçün strateji çərçivə	7
2.1. Əsas SupTech strateji töhfə və baxışları	7
2.2. SupTech vizyonu	8
3. AMB-nin planlaşdırılmış SupTech layihə və təşəbbüsler portfeli (2024-2029).....	9
3.1. I Komponent. SupTech sütunlarının məqsədlərinə nail olmağa imkan yaratmaq.	
3.2. II Komponent. Təşkilatın ümumi dəyişikliyin idarə edilməsi vasitəsilə SupTech-in implementasiyasının idarə edilməsinə dəstək	10
4. SupTech strategiyası çərçivəsində gözlənilən fayalar haqqında ümumi məlumat	11

Ümumi müddəalar və Yol Xəritəsinin məqsədi

Nəzarət Texnologiyaları (SupTech) üzrə Yol Xəritəsi “2024-2026-ci illərdə maliyyə sektorunun inkişaf Strategiyası” və Maliyyə Sektorunun Modernizasiyası Layihəsi - 3 (FSMP - 3) çərçivəsində İnkışaf üçün Maliyyə (Finance For Development) programının təşəbbüsü altında Azərbaycan Respublikasının Mərkəzi Bankı (bundan sonra – Mərkəzi Bank) və Dünya Bankı Qrupu (DBQ) tərəfindən birgə hazırlanmışdır.

Bu istiqamətdə **SupTech Yol Xəritəsi**, Azərbaycan Respublikasının Mərkəzi Bankının (AMB) texnoloji imkanlarını daha səmərəli və effektiv şəkildə inkişaf etdirmək üçün növbəti addımdır. Yol xəritəsi, mövcud data idarəetmə vəziyyətini dəyərləndirərək risk əsaslı nəzarət (RƏN) məqsədləri üçün texnologiya və dataların istifadəsi ilə bağlı gələcək perspektivləri müəyyən etməyi hədəfləyir. Burada təkmil analitika, böyük data, məlumatların vizuallaşdırılması və təbii dil emalı (natural language processing) kimi qabaqcıl texnologiyalardan istifadə nəzərdə tutulur ki, bu da Mərkəzi Banka nəzarəti daha effektiv həyata keçirməyə imkan verəcəkdir. Beləliklə, mövcud qlobal təcrübəyə əsaslanaraq SupTech alətlərinin nəzarəti yaxşılaşdıracağı, eləcə də tənzimlənən təşkilatların hesabatlılığının keyfiyyətini və tənzimləyici tələblərə riayət etməsini artıracağı, potensial olaraq maliyyə sisteminin dayanıqlığını gücləndirəcəyi proqnozlaşdırılır.

Bu strateji Yol Xəritəsi SupTech-in kompleks şəkildə tətbiqindən əldə edilə biləcək əhəmiyyətli imkanları ehtiva edir. Eyni zamanda, cari nəzarət ehtiyaclarını səmərəli həll etmək üçün SupTech təşəbbüslerinin əlaqəli portfelinin hazırlanması məqsədilə SupTech-in inkişafı üçün təfərrüatlı istinad modelini və tamamlayıcı tapşırıqları müəyyən edir.

SupTech Yol Xəritəsinin əsas hədəfi SupTech təşəbbüslerindən əldə edilən potensial faydaları optimallaşdıracaq yüksək səviyyəli məqsəd və tədbirləri müəyyən etməklə AMB-nin nəzarət sahəsində cari əməliyyat çağrışlarını səmərəli şəkildə həll etməsinə imkan yaratmaqdır. Bu isə uzunmüddətli təkmilləşdirmələr üçün əsas yaratmaqla yaxın dövrdə resursların ən yüksək prioritətlərə və ən böyük təsirə malik tədbirlərə yönəldilməsini təmin edəcək. Yol xəritəsinin həll etməli olduğu ən mühüm hədəflərdən bəziləri aşağıdakılardır:

- nəzarət imkanlarının inkişafında texnoloji təkmilləşdirmə ehtiyaclarını müəyyənləşdirmək, əsas məqsəd və prioritətlər üzrə konsensusa nail olmaq.

- müəyyən edilmiş məqsədlərə çatmaqda mövcud məhdudiyyət və maneələri (məsələn, hüquqi, texniki, institusional və s.) müəyyənləşdirmək və onları aradan qaldırmaq üçün alternativləri müəyyən etmək.
- tədbirlər üçün prioritətləri müəyyən etməklə həyata keçirilməsi mümkün və realist icra strategiyaları hazırlamaq.

1. Cari vəziyyətin təhlili

SupTech Yol Xəritəsinin hazırlanması prosesində növbəti illərdə nəzarətə təsir etmək ehtimalı olan bir sıra amillər müəyyən edilmişdir. Bunlar, həm daxili, həm də xarici amillərdir. Nəzarətin gələcək inkişafı bu amillərdən asılı olduğu üçün onlara xüsusi diqqət yetirmək lazımdır. Beləliklə, SupTech Yol Xəritəsinin implementasiyasına təsir göstərəcək aşağıdakı amillər müəyyən edilmişdir.

1.1. SupTech həllərinin qəbul edilməsinə olan ehtiyacı müəyyən edən əsas daxili amillər

Aparılmış qiymətləndirmə əsasında müəyyən edilmişdir ki, AMB əksər biznes fəaliyyəti üçün şablon əsası strukturlaşdırılmış məlumatların toplanması üzrə əsaslı çərçivəyə malikdir. Bu baxımdan, maliyyə təşkilatlarından (MT) toplanan dövri məlumatların istifadəsi ilə bağlı hər departament səviyyəsində aydın proseslər müəyyən edilmişdir. Toplanan strukturlaşdırılmış məlumatlar həm daxili (onsite), həm də xarici (offsite) nəzarət üçün mütəmadi istifadə olunur. Bununla belə, daha mürəkkəb analitik proseslər üçün müxtəlif məlumat mənbələrinin integrasiyası sahəsində təkmilləşdirməyə ehtiyac vardır.

1.2. SupTech həllərinin hazırlanmasına olan ehtiyacı müəyyən edən əsas xarici amillər

Əsas kənar mühit amillərinə ümumi baxış

Kənar mühit amilləri AMB-nin daxili mühiti xaricində mövcud olan, onun missiya və məqsədlərinə nail olmasına təsir edə bilən elementlərdir. AMB bu amillərin yaratdığı potensial

problemləri və ya imkanları vaxtında tanımaq və onlara düzgün yanaşmaq üçün xarici mühit amillərini davamlı olaraq izləməlidir.

Aşağıda SupTech həllərinin inkişafına ehtiyacı müəyyən edən altı əsas xarici amil təqdim olunur.

Bank sektorunun artmaqda olan mürəkkəbliyi

Bank sektorunun təkmil maliyyə məhsulları, müxtəlif xidmət təklifləri və çətin əməliyyat strukturları ilə xarakterizə olan, artmaqda olan mürəkkəbliyi bank nəzarəti üçün əhəmiyyətli çağırışlar yaradır. Bu mürəkkəblik kompleks biznes modelləri, integrasiya olunmuş maliyyə xidmətləri və transsərhəd tranzaksiyaları ehtiva edir və bunların hər biri özünəməxsus risklər və tənzimləyici tələblərə səbəb olur. Maliyyə məhsulları və xidmətləri daha da mürəkkəbləşdikcə sistem riski potensialı artır, bu isə spesifik anlayış və güclü idarəetmə strategiyalarını tələb edir. Təkmil SupTech həlləri bu mürəkkəbliyi idarə etmək üçün əvəzolunmazdır. Onlar AMB-yə mürəkkəb maliyyə alət və əməliyyatlarını hərtərəfli təhlil etmək imkanı verir, bankların sabitliyini qoruyub saxlamasını və tənzimləyici standartlara əməl etməsini təmin edir. Bu həllər maliyyə sisteminin dayanıqlığını qorumaqla real vaxtda risk qiymətləndirməsini həyata keçirməyi, şəffaflığı artırmağı və tənzimləyici çərçivələrin effektivliyini artırmağı asanlaşdırır.

Maliyyə sektorunun sürətlə rəqəmsallaşması

Mobil bankçılıq və fintex innovasiyaları kimi texnologiyaların qəbulu ilə maliyyə sektorunun sürətlə rəqəmsal transformasiya mərhələsindən keçməkdədir. Bu rəqəmsallaşma maliyyə data və tranzaksiyalarının həcmi, sürəti və çeşidini artırır. Rəqəmsal maliyyə xidmətləri tərəfindən generasiya olunan böyük həcmdə məlumatlara səmərəli nəzarət və onların təhlili baxımından SupTech həlləri zəruridir. Rəqəmsal tranzaksiyaların sürəti və mürəkkəbliyini idarə etmək üçün ənənəvi nəzarət metodları yetərsizdir, habelə dələduzluq hallarının aşkar edilməsi və tənzimləyici tələblərə uyğunluğun təmin edilməsində SupTech-in əhəmiyyətini artırır.

Risk mənzərəsinin dəyişməsi

Risklərin intensivliyi, tezliyi və növü daxil olmaqla bütövlükdə risk mənzərəsi bank sektorunun artmaqda olan mürəkkəbliyi nəticəsində sürətlə dəyişir və AMB-ni nəzarət sahəsində qərar və tədbirləri ilə cəld reaksiya verməyə sövq edir. Maliyyə xidmətlərinin rəqəmsallaşması ilə birlikdə təqdim edilən məhsulların mürəkkəbliyi artmağa davam edir. Biometrikanın istifadəsindən tutmuş blokçeyn texnologiyalarına qədər maliyyə institutlarının biznes modeli hər ötən il daha da mürəkkəbləşir. Bu yeni biznes modellərindən yaranan yeni növ risklər və datalar nəzarətçilərdən nəzarət alətlərini uyğunlaşdırmağı və bu fəaliyyətlərə nəzarət etməyi tələb edir. Yalnız məhdud formatlarda strukturlaşdırılmış məlumatları emal edə bilən ənənəvi nəzarət alətlərinə güvənmək yetərlə olmaya bilər.

İstehlakçı və investorların artmaqda olan gözləntiləri

Maliyyə sektorunun yerli və xarici investorlara açılması ilə bir arada maliyyə inklüzivliyinin və bazarda fəaliyyət göstərən istehlakçıların sayının artması ilə istehlakçılar və investorlar maliyyə xidmətlərində daha çox şəfafflıq, təhlükəsizlik və səmərəlilik tələb edirlər. Onlar ani, qüsursuz tranzaksiyalar, məlumatların ciddi şəkildə qorunması və yüksək xidmət standartlarını gözləyirlər.

Gözləntiləri qarşılamaq üçün maliyyə təşkilatlarının bu ‘cəbhələr’də fəaliyyət göstərməsini təmin etmək məqsədilə SupTech alətləri nəzarət potensialının artırılmasına töhfə verə bilər. Onlar müştəri xidmətinin keyfiyyəti, məlumatların təhlükəsizliyi tədbirləri və ümumi əməliyyat səmərəliliyinə nəzarət etməyə kömək edir, bununla da müştərilərin və investorların maraqları qorunur.

Sənaye standartlarına uyğunluq

Maliyyə sektorunun rəqəmsallaşması təkcə maliyyə fəaliyyətlərinin rəqəmsal məkana miqrasiyası deyil, həmçinin sənayenin keyfiyyət transformasiyası deməkdir. Daima artmaqda olan tənzimləyici tələblərə uyğunluğu təmin etmək üçün maliyyə sənayesi RegTech həllərinə həddən çox yatırım edir. RegTech həllinin belə sürətli inkişafı dələyi ilə nəzarətçiləri maliyyə sənayesindəki texnoloji tərəqqi ilə ayaqlaşmağa vadar edir.

2. SupTech-in inkişafı üçün strateji çərçivə

Bu hissədə diqqət AMB-də SupTech-in hazırlanması üçün strateji çərçivənin yaradılmasına yönəldilir. Burada SupTech-in tətbiqini təşviq etmək məqsədilə düzgün şəkildə aktivləşdirilməsi və istifadəsi üçün tələb olunan ən vacib element və komponentlər bir araya getirilir və təsvir olunur. Mövcud vəziyyətin təhlilindən əldə edilən nəticələr və maraqlı tərəflərin müvafiq töhfələri nəzərə alınaraq, SupTech imkanlarının inkişaf etdirilməsi üçün aşağıdakı çərçivə nəzərə alınacaq.

2.1. Əsas SupTech strateji töhfə və baxışları

Növbəti 5 ildə AMB üçün nəzarət sahəsindəki əsas strateji məqsəd RƏN yanaşmasının implementasiyasını prioritetləşdirməkdən ibarətdir. Bu məqsədə nail olmaq üçün AMB bu transformasiya üçün SupTech-dən katalizator kimi istifadə etmək əzmindədir.

Effektiv RƏN yanaşmasını hazırlamaq üçün 3 element əsasdır: birincisi, nəzarət subyektlərinin risk profillərini müəyyən etmək üçün ardıcıl və proqnozlaşdırıcı metodlar yaratmaq məqsədilə yaxşı uyğunlaşdırılmış risk qiymətləndirmə çərçivələri vacibdir. İkincisi, hər risk faktoru üçün hesablanmış risk ballarını təmin edə bilən inkişaf etmiş program təminatları əvəzolunmazdır. Nəhayət, bu modellərin risk ballarını hesablamaq üçün tələb olunan müvafiq məlumatların mövcudluğu həllədici əhəmiyyət daşıyır.

Ona görə də, SupTech Yol Xəritəsi texnoloji inkişaf kontekstində iki elementin həllinə üstünlük verəcəkdir:

Data və Data idarəetməsi imkanları: Müvafiq məlumatların mövcudluğu, keyfiyyəti və əlçatanlığını təmin etmək çox vacibdir. Bu, məlumatların səmərəli toplanması, saxlanması və əldə edilməsi üçün güclü data idarəetmə sistemləri və protokollarının tətbiqini əhatə edir.

Risk skorinqlərinin hesablanması üçün analitik alətlər: Risk qiymətləndirmə çərçivəsinin tələblərinə uyğun dəqiq risk ballarını yarada bilən təkmil analitik alətlərin hazırlanması və tətbiq edilməsi. Bu, mürəkkəb data dəstlərini təhlil etmək və tətbiq oluna bilən nəticələr əldə etmək üçün süni intellekt və maşın öyrənməsi (machine learning) kimi qabaqcıl texnologiyalardan istifadəni əhatə edir.

Bu əsas elementlər SupTech Yol Xəritəsinin təməlini təşkil edəcək, AMB-nin RƏN potensialını gücləndirmək üçün təməl hazırlayacaq.

SupTech-in tətbiqinin irəliləməsi ilə maraqlı tərəflərin əsas gözləntiləri AMB-nin nəzarət missiyasını həyata keçirməkdə ümumi effektivliyi əhəmiyyətli dərəcədə artırmağa imkan verəcək inkişaf etmiş nəzarət qabiliyyətlərini əldə etməkdir.

2.2. SupTech vizyonu

AMB-nin SupTech vizyonu nəzarət funksiya və proseslərinin effektivliy və səmərəliliyini artırmaq üçün data və texnologianın gücündən istifadə etməyə yönəlmüşdür. Bu vizyon AMB-nin effektiv RƏN-ə nail olmaq yolunda transformativ yanaşmanı qəbul etmək öhdəliyini dəstəkləyir. SupTech vizyonu rəqəmsal olaraq gücləndirilmiş requlyator olmaq, daha səmərəli

RƏN-ə keçidi sürətləndirmək və məlumatları nəzarətə dair anlayışlara və qərarlara səmərəli və dəqiq şəkildə çevirməkdir.

Bundan əlavə, nəzarət məlumatlarının mövcudluğunu və əhatəliliyini artırmaq, bununla da nəzarət proseslərinə və qərarlarına daha yaxşı uyğunlaşmaq və dəstək olmaq, nəzarət proseslərinin daha geniş avtomatlaşdırılması və rəqəmsallaşdırılması ilə yanaşı, daha sadələşdirilmiş avtomatlaşdırılmış və dəyərli analitik potensialın inkişaf etdirilməsidir.

3. AMB-nin planlaşdırılmış SupTech layihə və təşəbbüsler portfeli (2024-2029).

Təklif olunan SupTech layihə və təşəbbüsler portfeli 2 fərqli komponentə bölünür.

- I komponent: “SupTech sütunlarının məqsədlərinə nail olmağa imkan yaratmaq”** - SupTech sütunları daxilində müəyyən edilən strateji məqsədləri reallaşdırmağa yönəlmüş bir sıra layihə və təşəbbüsleri əhatə edir. Bu təşəbbüsler müəyyən edilən strateji məqsədləri birbaşa həll etmək üçün nəzərdə tutulub və transformasiya prosesini sürətləndirməkdə mühüm rol oynayır.
- II komponent: “Ümumi təşkilati dəyişiklik idarəetməsi vasitəsilə SupTech-in tətbiqinin idarə edilməsini dəstəkləmək”** - SupTech-in tətbiqini mümkün etmək üçün lazım olan əsas bacarıqların təkmilləşdirilməsinə fokuslaşır. Beləliklə, bu, birinci komponentdəki təşəbbüslerin uğurlu şəkildə tətbiqini dəstəkləmək üçün zəruri təməl hazırlamağa xidmət edir.

3.1. I Komponent. SupTech sütunlarının məqsədlərinə nail olmağa imkan yaratmaq

BÖLMƏ A: NƏZARƏT DATALARININ VƏ DATA İDARƏETMƏSİ POTENSİALININ TƏKMİLLƏŞDİRİLMƏSİ

A.01. Dataların idarə edilməsinin təkmilləşdirilməsi proqramı

A01.1. Data Səviyyəsinin İlkin Qiymətləndirilməsi və Təşkilati Data İdarəetmə Çərçivəsinin hazırlanması

A01.2. Dataların idarə edilməsi ofisinin yaradılması

A01.3. Dataların idarə edilməsinin transformasiyası planının icrası

A.02. Nəzarət Data Proqramının təkmilləşdirilməsi

A02.1. İnteqrasiya Edilmiş Nəzarət Data Modelinin hazırlanması (Data mərkəzli yanaşmanın genişləndirilməsi)

A02.2. Nəzarət Datalarının Toplanması Ekosisteminin gücləndirilməsi

A02.3. Strukturlaşdırılmış dataların idarə edilməsi və təhlilinin təkmilləşdirilməsi

A.03. Data Analitikası Vasitələrinin və Model Proqramlarının təkmilləşdirilməsi

A03.1. Data Analitikası Vasitələrinin və Model Proqramlarının təkmilləşdirilməsi

BÖLMƏ B: İXTİSASLAŞMIŞ NƏZARƏT ALƏTLƏRİNİN HAZIRLANMASI

B.01. Nəzarət yoxlamalarının idarə edilməsi (daxili və xarici)

B.02. Elektron lisenziyalasdırma sisteminin təkmilləşdirilməsi

B.03. Kredit Reyestri Sisteminin funksionallılıqlarının genişləndirilməsi və təkmilləşdirilməsi

B.04. Çıraklı Pulların Yuyulması/Terorizmin Maliyyələşdirilməsi (ÇPY/TM) ilə mübarizə üzrə həllin implementasiyası – təkmil analitik program təminatı alətləri vasitəsilə ÇPY/TM qarşısının alınmasında risklərin monitorinqi potensialının artırılması

3.2. II Komponent. Təşkilatın ümumi dəyişikliyin idarə edilməsi vasitəsilə SupTech-in implementasiyasının idarə edilməsinə dəstək

C.01. Yeni SupTech implementasiya Proqramının yaradılması və SupTech Proqramının Menecment Qrupunun təyin edilməsi

C.02. AMB-nin datalara kiber dayanıqlılığın artırılması strategiyasının hazırlanması və implementasiyası

C.03. Təşkilatda rəqəmsal bacarıqların inkişaf planının hazırlanması və icrası

C.04. İnformasiya Texnologiyaları (İT) Strategiyasına yenidən baxmaq, onun yeni SupTech implementasiya Programına uyğunluğunu və tam dəstəyi təmin etmək

4. SupTech Strategiyası çərçivəsində gözlənilən faydalar haqqında ümumi məlumat

AMB-nin SupTech Yol Xəritəsinin həyata keçirilməsi nəzarət funksiyasının transformasiyası üçün bir sıra qarşılıqlı asılı layihə və təşəbbüslerin başladılmasını və icrasını nəzərdə tutur. Bunlar bir çox maraqlı tərəflərin gözlənilən nəticələrə nail olmaq üçün təşkilatlanmış və nəzarət edilən şəkildə əməkdaşlıq və qarşılıqlı fəaliyyət göstərməsini tələb edən layihələrdir. Beləliklə, bütün SupTech layihələri eyni layihə programı - SupTech Tətbiqi Programı çərçivəsində qruplaşdırılmalıdır.

SupTech texnologiyasını qəbul etməklə AMB onun daha səmərəli fəaliyyət göstərməsinə şərait yaradacaq yeni nəzarət imkanları əldə edə bilər. SupTech alətlərinin qəbul edilməsi və onların nəzarət proseslərinə integrasiyası AMB-yə nəzarət məlumatlarının keyfiyyətini, vaxtında təqdim olunmasını və aktuallığını yaxşılaşdırmağa, prosesləri rəqəmsallaşdırmağa və avtomatlaşdırmağa və analitik potensialını genişləndirməyə imkan verəcək. Bu isə AMB-nin nəzarətçilərinə yeni maliyyə xidmətləri mühiti, genişlənmiş tənzimləmə dairəsi, eləcə də ənənəvi praktikaları çətinləşdirən məhsul və biznes modelləri ilə daha yaxşı işləməyə kömək edəcək.

Inkişaf etmiş və etməkdə olan ölkələrin ilkin təcrübəsi SupTech həllərinin nəzarətin gücləndirilməsi üçün əhəmiyyətli potensiala malik olduğunu göstərmişdir. SupTech-in tənzimləyicilərə ümumi təsiri ondan ibarətdir ki, bu texnologiya vaxta qənaət edir, proseslərin səmərəliliyini artırır və resursların yenidən bölüşdürülməsi imkanını yaradır.

Təklif olunan SupTech çərçivəsinin tətbiqi aşağıdakı əsas üstünlüklerin əldə edilməsinə şərait yarada bilər:

Təkmilləşdirilməli sahələr	AMB-də SupTech-in tətbiqi çərçivəsində realizə edilməli gözlənilən faydalara ümumi baxış
Proaktiv olmaq	Gələcəyə yönəlik, datalara əsaslanan, real vaxt rejimində işləyən nəzarətçi olmaq.

	<p>Reaktiv nəzarət modelindən proaktiv modelə keçid edərək sistem şoklarını vaxtında proqnozlaşdırmaq və qarşısını almaq.</p>
Risklərin idarə edilməsi potensialının artırılması	<p>Risk profilinin müəyyən edilməsi təcrübələri çərçivəsində risk amillərini qiymətləndirmək üçün lazım olan məlumatların toplamasını avtomatlaşdırmaq.</p> <p>Daha effektiv RƏN-ə aparan ümumi riskə nəzarət potensialını gücləndirmək.</p>
Səmərəliliyin əldə edilməsi	<p>Ümumi fəaliyyətin yaxşılaşdırılması (məsələn, sorğu və müraciətlərə cavab müddətinin azaldılması).</p> <p>Avtomatlaşdırma, daha yüksək mobillik, daha yaxşı data və data idarəetməsi və gücləndirilmiş analitika üçün imkanlar təklif etmək.</p> <p>Nəzarət resurslarının daha yaxşı paylanması.</p> <p>Fərqli komandalar arasında (daxili/xarici, makro-mikro və s.) əməkdaşlığının artırılması.</p>
Daha çox dəqiqlik və əhatəlilik	<p>Nəzarət məlumatlarının keyfiyyəti, vaxtında təqdim edilməsi və uyğunluğunu yaxşılaşdırmaq.</p> <p>Analitik potensialı gücləndirmək.</p> <p>Innovativ texnologiyaların istifadəsi ilə əvvəller aşkarlanmış nümunə, əlaqə və şəbəkələri aşkar etmək.</p> <p>Fərqli komandalar arasında (daxili/xarici, makro-mikro) əməkdaşlığı artırmaq.</p>
Tələb və qabaqcıl təcrübələrə daha çox uyğunluq	<p>Nəzarət proseslərinin şəffaflığını artırmaq.</p> <p>Yeni maliyyə xidmətləri mənzərəsi, genişlənmiş tənzimləyici sərhədlər və ənənəvi təcrübələri sınağa çəkən məhsul və biznes modelləri ilə daha yaxşı işləmək.</p>

Yüksək etimad	<p>Nəzarət fəaliyyətlərini daha səmərəli həyata keçirmək.</p> <p>Daha sürətli nəzarət tədbirləri görmək və böhranın qarşısını almaq üçün daha böyük potensial təmin etmək.</p> <p>Maliyyə sisteminə inamı artırmaq.</p>
----------------------	---

Tənzimləyicilər tərəfindən SupTech həllərindən istifadənin nəzarət subyektlərinin fəaliyyətinə müsbət təsiri də vardır, çünki o, tənzimləyici yükü azaldır, nəzarət və monitoring sistemlərini, hesabatlılıq prosedurlarını və s. yaxşılaşdırır. Aşağıdakı cədvəldə tənzimlənən subyektlərin SupTechlə mümkün olan nəzarət potensialından necə faydalana biləcəyinə dair bəzi müvafiq nümunələr təqdim olunub:

SupTech-in tətbiq sahəsi	Tənzimlənən subyektlərin fəaliyyətlərinə müsbət təsirə nümunələr
Data hesabatlığı və data idarəetməsi	<p>Optimallaşdırılmış data modeli, təkmilləşdirilmiş validasiya və dataların keyfiyyəti üzrə avtomatlaşdırılmış əks əlaqə tsikli sayesində hesabatlılıq yükünün azaldılması.</p> <p>API-nin təqdim edilməsi hesabat verən subyekt tərəfində avtomatlaşdırmanın təmin edir, beləliklə tənzimləyici hesabatların əllə tərtib və təqdim edilməsi ilə əlaqəli xərcləri azaldır.</p> <p>Data mərkəzli hesabat modelləri təkrarı, habelə məlumatların hazırlanması, verifikasiyası və təqdim edilməsi üçün lazım olan vaxtı azaltmağa imkan verir. Eyni zamanda, o, tənzimləyicinin nəzarət subyektlərindən əlavə məlumat tələb etmədən mürəkkəb təhlillər aparmasına şərait yaradır.</p> <p>Avtomatlaşdırılmış və yarı-avtomatlaşdırılmış hesabatlılıq prosesləri əmək haqqı xərclərini və uyğunluq üçün sərf olunan vaxtı azaldır</p>
Data analitikası	<p>Nəzarət yoxlamaları daha məqsədli və effektiv olacaq, nəzarət subyektlərindən tələb olunan vaxt və səy azalacaq.</p> <p>Tənzimlənən subyektlərlə daha çox məlumat mübadiləsi ilə bir arada nəzarətçinin sistem boyu və mürəkkəb əlaqələri müəyyən etmə qabiliyyətləri tənzimlənən subyektlərin bəzi məlumatlara məhdud və ya natamam girişi səbəbindən tez-</p>

	<p>tez həyata keçirilən sistemin ədalətsiz riskindən yayınmasını azaltmağa kömək edə bilər.</p>
Əməliyyat və inzibati prosedurları emal etmək üçün nəzarət platformaları	<p>Nəzarətçinin işinin resursların və ya potensialın daha çox əllə aparılan işlərdən daha çox qərarvermə əsaslı və ümumi məhsuldarlığın artırılmasına yönləndirilməsi tənzimlənən subyektin təbiəti, miqyası və mürəkkəbliyinə daha uyğun şəkildə uyğunlaşdırılmasına gətirib çıxara bilər (risk əsaslı yanaşmanın daha effektiv tətbiqi).</p> <p>Tənzimlənən subyektlərdən daxil olan müxtəlif sorğuların təhlilinə sərf olunan vaxtin azaldılması və qərar qəbuletmə prosesinin şəffaflığının artırılması.</p> <p>Toplanmış məlumatlara və mənfi təsirləri dəqiq şəkildə proqnozlaşdırmaq qabiliyyətinə daha çox güvənərək, nəzarətçi daha gələcəyə yönəlik ola bilər ki, bu da nəzarət subyektlərinin əhəmiyyətli risklərə məruz qalmasını erkən mərhələdə müəyyən etmələrinə kömək edə bilər.</p>